ای که بوی باران شکفته در هوایت
یاد از آن بهاران که شد خزان به پایت
شد خزان به پایت بهار باور من
سایبان مهرت نمانده بر سر من
قیصر امین‌پور

فرهیختگان

روزنامه سیاسی / اقتصادی / فرهنگی / ورزشی / اجتماعی

دوره جدید - شماره ۱۶۳
پنجشنبه ۱۹ آذر ۸۸
۲۲ ذیحجه ۱۴۳۰
۱۰ دسامبر ۲۰۰۹

صاحب امتیاز: دانشگاه آزاد اسلامی
مدیر مسئول: افشین محمدی
سردبیر: بهروز قزلباش
نشانی: خیابان حافظ - بعد از پل دوم حافظ - روبه‌روی ساختمان بورس - ساختمان فرهیختگان - طبقه سوم
چاپ: طوطی و بامشاد سبز
مدیریت توزیع و امور شهرستان‌ها: ۶۶۷۱۷۰۳۸
سازمان آگهی: ۲۰-۶۶۴۳۸۰۱۸
تلفن: ۱۸۳ - ۶۶۷۶۰۱۸۰
فاکس مدیرمسئول: ۶۶۷۶۰۵۰۱
فاکس روابط عمومی: ۶۶۷۲۶۰۴۷

WWW.FARHEEKHTEGAN.IR

اذان ظهر: ۱۱/۵۷
غروب خورشید: ۱۶/۵۱
اذان مغرب: ۱۷/۱۱
نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۱۲
اذان صبح فردا: ۵/۳۲
طلوع خورشید فردا: ۷/۰۳

گفته‌ها

پیوندی عمیق با نسل اول و دوم داشت

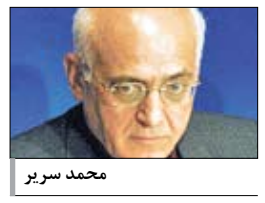
محمد سریر

او پیوندی عمیق با نسل اول و دوم موسیقی داشت و به نوعی با شاگردی اساتید برجسته موسیقی قدیم، دانش شفاهی آنها را آموخته بود و با تسلطی عمیق بر حوزه علمی موسیقی این دانسته‌ها را با زبان و امکاناتی دیگر به نسل جدید عرضه کرد. پایور علاوه بر انتقال داده‌های شفاهی موسیقی به هنرجویان آن زمان توانست کتاب‌های بسیاری را در آن سال‌ها مکتوب کند و به این شکل دستاوردهای موسیقی را برای سالیان سال ثبت نماید. پایور با روش‌هایی نوین سنتورنوازی را آموزش داد و کتاب‌های او امروزه دستمایه هنرجویان هنرستان‌های موسیقی و دانشگاه‌ها قرار می‌گیرد. علاوه‌بر آن او در حوزه آهنگسازی نیز آثار بسیار درخشانی را از خود باقی گذاشته است که در حوزه موسیقی ایران چشم‌اندازهای تازه‌ای محسوب می‌شد و برای سالیان سال برای نسل کنونی و آینده باقی خواهد ماند. ارکستری که فرامرز پایور در آن سال‌ها رهبری می‌کرد و نوازندگان برجسته‌ای که در این ارکستر زیر نظر او تربیت شده‌اند، جایگاه ویژه‌ای را برای او کسب کرده و به این دلیل او یکی از شاخص‌ترین هنرمندان در عرصه موسیقی ملی و ایرانی است.

ساز سنتور با نام او عجین شده

داریوش پیرنیاکان

فرامرز پایور یکی از اسطوره‌های موسیقی ایرانی بود و ساز سنتور با نام او عجین شده است. پیش از حضور فرامرز پایور در عرصه موسیقی سنتی، ساز سنتور چندان شناخته‌شده نبود و جایگاهی نداشت. اما با حضور این هنرمند در موسیقی سنتی، این ساز شناخته شد و در میان مردم راه یافت و به‌ویژه آموزش این ساز پیش از گذشته جدی گرفته شد. ایشان کتاب‌های زیادی را برای آموزش سنتور تالیف کرد و اگر موسیقی را همچون چهارراهی فرض کنیم، از هر سمت که وارد این عرصه شدیم قطعا به فرامرز پایور می‌رسیم. او در ردیف‌دانی، آهنگسازی، نوازندگی و تحقیق و آموزش یک استاد بی‌بدیل بود و از زمانی که به‌دلیل سکته مغزی از حوزه موسیقی بازنشسته شد، ما با ضایعه بزرگی مواجه شدیم که امروز با مرگ ایشان به اوج این ضایعه رسیدیم.

بنیانگذار سنتورنوازی مدرن بود

هوشنگ کامکار

او یکی از برجسته‌ترین موسیقیدانان بود که سال‌ها برای موسیقی سنتی ایران وساز سنتور زحمت کشید و نزد موسیقیدانان بزرگی همچون صبا کار کرد. بسیاری از سنتورنوازان بزرگ کشور نزد او ردیف و سنتور را آموختند و در تمام سال‌های فعالیتش، کنسرت‌های بزرگی را هدایت کرد. ایشان در تمام سال‌های فعالیتش اجراهای قابل قبول در داخل و خارج از کشور داشت و در آن سال‌ها تصانیف قدیمی و برجسته ایرانی را با حضور خوانندگان و نوازندگان بزرگ احیا و بازسازی کرد. جای تاسف دارد که در روزهایی که ایشان در بستر بیماری بودند، آنچنان که باید و شاید از ایشان دلجویی نشد و خبری درباره وضعیت او نشنیدیم، در حالی که همواره در روزهای مرگ هنرمندان به یادشان می‌افتیم. قطعا جایگاه فرامرز پایور نیازی به تعریف ما ندارد، چون زمانی که کودکی بیش نبودیم، شهرت فرامرز پایور در داخل ایران عالمگیر بود و تکنیک قدرتمند و شیوه‌های جدید او در سنتورنوازی نیازی به تعریف ندارد. تا حداقل بعد از مرگ این هنرمند آن‌طور که باید یادی از او شود و آثارش به بهترین شکل حفظ گردد.

زحمت‌هایی که برای موسیقی کشید

داوود گنجه‌ای

استاد فرامرز پایور شایسته‌ترین هنرمند موسیقی ایران بود که متاسفانه در پی دیگر نوازنده برجسته سنتور ایران (پرویز مشکاتیان) رخت بربست و رفت. استاد پایور زحمات فراوانی برای موسیقی کشید و به‌عنوان پرکارترین موسیقیدان ایرانی که به همه حوزه‌های تئوری، اجرا و آهنگسازی نیز اشراف داشت آثار مکتوب ارزشمند و موثری را از خود به جای گذاشت. جامعه فرهنگی و هنر موسیقی ایران فرزند شایسته و ارزشمندی را از دست داد که پر کردن جای او به سختی میسر است و نمی‌توان آهنگساز و موسیقیدانی به قدرت و توانایی پایور یافت. در یکی از سال‌های دهه ۴۰ نزد نورعلی برومند بودیم و ایشان قطعه‌ای قدیمی را می‌نواخت و از ما چند نفری از نوازندگان (که بسیاری از آنها اینک از بزرگان هنر موسیقی هستند) خواست تا نت قطعه را بنویسیم و کسی بلد نبود. در این هنگام پایور سر رسید و همزمان که داشت با برومند صحبت می‌کرد متوجه قضیه شد و نت قطعه را به من گفت و من هم آن را نوشته و به آقای برومند دادم و ایشان تشویق کرد و من بلافاصله گفتم که نت قطعه را آقای پایور نوشته است. می‌خواهم بگویم که زنده‌یاد پایور در همه زمینه‌های موسیقی و از جمله در آوانویسی و تئوری موسیقی نبوغ فوق‌العاده‌ای داشت.

نظم و ترتیب کارهایش زبانزد بود

حسام‌الدین سراج

بی‌شک یکی از خاطراتی که همه همکاران، دوستان و شاگردان پایور از او دارند، نظم و ترتیب او در کارها بود. در برنامه‌ریزی ارکستر زبان‌زد خاص و عام بود و همیشه قبل از همه با سنتوری کوک‌شده و نت‌های آماده‌شده در صحنه حاضر بود. او از معدود کسانی است که تعداد آثارشان و تالیفاتشان بسیار زیاد است. اکثر کسانی که سنتور می‌آموزند و پا به عرصه هنر سنتورنوازی می‌گذارند از طریق مقام‌نوازی‌ها و تالیفات ایشان وارد موسیقی می‌شوند، حتی فردی مانند مشکاتیان در ابتدای کار خود شیوه ایشان را دنبال کرد و بعد به لحن خود در سنتورنوازی رسید.

فرامرز پایور درگذشت

یک قدم به پایان سنتور نزدیک شدیم

فرهیختگان: فرامرز پایور در سن ۷۷ سالگی از دنیا رفت. در شرایطی که ۱۰ سال به دلیل سکته مغزی زمین‌گیر بود و نمی‌توانست با جدیت گذشته در عرصه موسیقی فعالیت کند. فرامرز پایور، استاد موسیقی و استاد سنتور، هنرمندی که مراسم تشییع پیکرش روز شنبه از مقابل تالار وحدت برگزار می‌شود، همان کسی است که محمدرضا شجریان درباره‌اش می‌گوید: «چه مصیبتی از این غمناک‌تر که بزرگمرد موسیقی ایران را از دست دادیم.» فرامرز پایور، متولد ۱۳۱۱ در تهران است. او از سال ۱۳۲۸ تحت تعلیم ابوالحسن صبا قرار گرفت و پس از شش سال موفق به فراگیری دوره کامل ردیف موسیقی ایرانی (روی سنتور) و دریافت تقدیرنامه‌ای از او شد. او آموختن موسیقی را در محضر عبدالله دوامی، موسی معروفی و... ادامه داد و مدتی هم نزد امانوئل ملیک‌اصلانیان و حسین دهلوی آهنگسازی آموخت. فرامرز پایور همکاری خود را از سال ۱۳۳۴ با ارکستر شماره یک اداره هنرهای زیبا آغاز کرد و از سال ۱۳۳۸ استاد هنرستان موسیقی ملی بود. ضمن آن، کنسرت‌های بسیاری را در سراسر دنیا به‌عنوان تک‌نواز سنتور و سرپرست گروه‌ها به اجرا درآورد. فرامرز پایور در این بین توانست برای ادامه تحصیل به انگلستان برود و پس از گذراندن دوره‌ای سه‌ساله، مدرک تخصصی زبان انگلیسی خود را از دانشگاه کمبریج دریافت کند. پایور در اواخر همین دوره تحصیلی، چند برنامه تک‌نوازی سنتور را همراه با سخنرانی‌هایی برای معرفی موسیقی ایرانی در دانشگاه‌های لندن و کمبریج اجرا کرد و به قول خودش، تحصیل زبان انگلیسی را در خدمت معرفی موسیقی ایرانی گرفت. او در سال ۱۳۴۵ گروه سازهای ملی را با شرکت هنرمندانی برجسته در تالار رودکی تهران تشکیل داد که این گروه همچنان با نام گروه فرامرز پایور به فعالیت خود ادامه می‌دهد. گردآوری، تنظیم و ارائه آثار هنرمندان قدیمی موسیقی ایران مانند درویش‌خان، عارف‌قزوینی، مرتضی نی‌داوود، عبدالله دوامی، علی‌اکبر شیدا و... بخشی از فعالیت‌های گسترده او بود. اما یکی از ویژگی‌های اصلی او، تالیف‌های بی‌شمارش در زمینه سنتور بود. کتاب‌هایی همچون ترانه و اتود دشتی، دستور سنتور، ۳۰ قطعه چهارمضراب برای سنتور، پرنیان (دونوازی برای تار و سنتور)، گفت‌وگو (برای ویولن و سنتور)، ردیف چپ کوک برای سنتور، تئوری موسیقی، ردیف ابتدایی برای سنتور، رهگذر (برای فلوت و سنتور)، ردیف آوازی و تصنیف‌های قدیمی به روایت عبدالله دوامی، این کتاب‌ها هستند. چندین صفحه تک‌نوازی سنتور با تمبک حسین تهرانی، گل‌های تازه ۱۳۳ و ۱۵۸ با آواز محمدرضا شجریان، آثاری با ویولن ابوالحسن صبا، کاست‌هایی شامل تک‌نوازی و هم‌نوازی با علی‌اصغر بهاری، جلیل شهناز، محمد اسماعیلی... و خوانندگانی چون علی رستمیان، حمیدرضا نوربخش و... از او به یادگار مانده است. پیکر فرامرز پایور همراه با حضور هنرمندان ساعت ۹ صبح ۲۱ آذرماه از مقابل تالار وحدت تشییع می‌شود. و تا به امروز، تنها کسی که اعلام کرده نمی‌تواند در این مراسم شرکت کند؛ محمدرضا شجریان است. او در گفت‌وگویی کوتاه توضیح داده است: «متاسفانه من در مراسم تشییع پیکر زنده‌یاد استاد پایور نیستم، چرا که فردا [امروز] برای اجرای کنسرت در قونیه عازم ترکیه هستیم، اما دلم اینجا است و امیدوارم دوستان در مراسم تشییع و خاکسپاری این مرد بزرگ به نحو شایسته‌ای ادای دین کنند.»

پیکسل عکس: امیر جدیدی - فرهیختگان / افتتاحیه نمایشگاه عکس هدیه تهرانی در خانه هنرمندان

انتظار برای انتشار آلبوم

فرهیختگان: سالار عقیلی، خواننده جوان موسیقی سنتی که خیلی زودتر از سایر همنسلانش، به سراغ آثار فرامز پایور رفت و این آثار را برای نسل تازه دوباره بازخوانی کرد، خبر مرگ فرامرز پایور را باور نمی‌کند. ناباوری این خواننده از این خبر آنقدر زیاد است که در گفت‌وگو با فرهیختگان، چندبار دلیل اصلی این اتفاق را می‌پرسد تا باور کند که فرامرز پایور درگذشته است و تسلیتی کوتاه بگوید. سالار عقیلی بعد از این تسلیت حرفی دیگر برای گفتن ندارد اما همزمان با تمام اتفاقات و قبل از انتشار خبر مرگ پایور، خبرگزاری‌ها خبر انتشار آلبوم‌های تازه این خواننده را منتشر کردند. براساس این خبر، آلبوم «عاشقی» منتشر می‌شود و آلبوم «مایه ناز» به چاپ دوم می‌رسد. عقیلی کارهای آلبوم «عاشقی» را مدتی است که تمام کرده اما منتظر انتشار مجدد آلبوم «مایه ناز» است تا بعد از این انتشار، آلبوم «عاشقی» را روانه بازار کند. براساس صحبت عقیلی با خبرگزاری‌ها، آلبوم «عاشقی» آلبومی متفاوت از بقیه آلبوم‌هایش است که زمان انتشار آن هنوز معلوم نیست. آلبوم «مایه ناز» در تیراژ ۱۰ هزار منتشر شده و تاکنون هفت هزار نسخه آن فروخته شده است.

ریاست داوران در جشنواره دبی

فرهیختگان: بهمن فرمان‌آرا، رئیس هیات داوران بخش آسیا- آفریقا جشنوار بین‌المللی دبی شده است. فرمان‌آرا از امروز داوری فیلم‌های رسیده به این جشنواره را شروع می‌کند تا چهارشنبه هفته آینده، برندگان اصلی این جایزه را معرفی کند. فرمان‌آرا در شرایطی روی صندلی ریاست داوران این جشنواره می‌نشیند که مسوولان فرهنگی امارات، برای اعتباربخشیدن به این جشنواره بین‌المللی، هزینه زیادی را صرف کرده‌اند و در برنامه این جشنواره در کنار کمک‌گرفتن از فیلمسازانی نظیر فرمان‌آرا، با تقدیر از آل‌پاچینو و اجرای برنامه‌هایی برای معرفی کشور فرانسه به‌عنوان مهد سینمای جهان، تلاش می‌کنند. فیلم‌های «حیران» به کارگردانی شالیزه عارف‌پور، «کشتزارهای سفید» به کارگردانی محمد رسول‌اف و «مردان بدون زنان» به کارگردانی شیرین نشاط هم در این جشنواره به‌عنوان تنها فیلم‌های ایرانی شرکت می‌کنند. ششمین جشنواره بین‌المللی فیلم دبی از دیروز با نمایش فیلم «۹» به کارگردانی راب مارشال افتتاح شده است. قبل از بهمن فرمان‌آرا هم عباس کیارستمی به‌عنوان کارگردان ایرانی در جشنواره ابوظبی رئیس هیات داوران بود. بهمن فرمان‌آرا در سال‌های گذشته در کسوت داوری جشنواره‌های ایرانی قرار نگرفته است.

کتاب‌های پرفروش هفته

شهر کتاب باهنر

باباگوریو، انوره دوبالزاک، ترجمه مهدی سحابی، مرکز/ این مردم نازنین، رضا کیانیان، مشکی/ داستان‌های کوتاه کافکا، فرانتس کافکا، ترجمه علی‌اصغر حداد، ماهی/ مرگ کسب و کار من است، روبرمرل، ترجمه شاملو، نگاه/ تنهایی پرهیاهو، بهومیل هربال، ترجمه پرویز دوایی، کتاب روشن/ چهار چهارشنبه و یک کلاه‌گیس، بهاره رهنما، نشر چشمه/ آئورا، کارلوس فوئنتس، ترجمه عبدالله کوثری، نشر نی

کتاب‌فروشی چشمه

یوسف‌آباد، خیابان سی‌وسوم، سینا دادخواه، چشمه/ به کسی مربوط نیست، جامپا لاهیری، گلی امامی، چشمه/ از چهارده سالگی می‌ترسم، حسن محمودی، چشمه/ نگران نباش، مهسا محب‌علی، چشمه/ پرتره مرد ناتمام، امیرحسین یزدان‌بد، چشمه/ بهار ۶۳، مجتبا پورمحسن، چشمه/ بهار ۶۳، مجتبا پورمحسن، چشمه/ تو هیچ گپ‌نزن، محمدحسین محمدی، چشمه، عطر سنبل عطر کاج، فیروزه جزایری‌دوما، ترجمه محمد سلیمانی، قصه

شهر کتاب ساعی

روی ماه خداوند را ببوس، مصطفی مستور، مرکز/ جامعه‌شناسی خودمانی، حسن نراقی، اختران/ من گنجشک‌نیستم، مصطفی مستور، مرکز/ دا، سیدزهرا حسینی، سوره مهر/ تو مشغول مردنت بودی، مجموعه شعر، محمدرضا فرزاد، حرفه‌نویسنده/ پیام‌های جورواجور، سام‌پله، فاطمه کاوندی، نظر/ ثروت هماهنگ، جیمز آرتورری، فیروز مهرزاد، افکار

شهر کتاب آرین

ناپیدا، پل آستر، ترجمه خجسته کیهان، افق/ رهنمودهایی برای نزول در دوزخ ، درویس لینگ، ترجمه علی‌اصغر بهرامی، ماهی/ بهار ۶۳، مجتبا پورمحسن، چشمه/ عزاداران بیل، غلامحسین ساعدی، نگاه/ مرگ کسب‌وکار من است، روبرمرل، ترجمه شاملو، نگاه/ راننده تاکسی، محمود فرجامی، نی/ رول اشتاین، سال بلو، منصوره وحدتی‌احمدزاده، اختران/ مونالیزای منتشر، شاهرخ گیوا، ققنوس/ عشق لرزه، امانوئل اشمیت، ترجمه شهلا حائری، قطره

شهر کتاب بوستان

قدرشناسی، مری جین رایان، زهره زاهدی، جیحون/ گفتار بودا، رضا رامض، جیحون/ کلیدهای جادویی برای یک زندگی بهتر، محمدرضا کاملی، آبارون

شهر کتاب فرهنگ

سرزمین گوجه‌های سبز، هرتامولر، ترجمه غلامحسین میرزاصالح، مازیار/ همنام، جومپالاهیری، ترجمه امیرمهدی حقیقت، ماهی/ تاریخ ایران، دکتر امینی، صدای معاصر/ لطفا گوسفند نباشید، محمود نامنی، نامن/ چهار چهارشنبه و یک کلاه‌گیس، بهاره رهنما، چشمه

دقیقه نود

اولین تصمیم شورای‌عالی انقلاب برای فرهنگستان هنر:

علی معلم‌دامغانی عضو پیوسته شد

علی معلم‌دامغانی

فرهیختگان: علی معلم‌دامغانی عضو پیوسته فرهنگستان هنر شد تا به این ترتیب اولین شاعر ایرانی باشد که در کنار اعضای دیگر فرهنگستان قرار می‌گیرد. اعضای پیوسته فرهنگستان هنر، ۳۰ نفر هستند که ۲۰ نفر از این اعضا توسط شورای‌عالی انقلاب انتخاب می‌شوند و ۱۰ نفر باقی‌مانده با رای این اعضا معرفی می‌شوند. خبر عضویت علی معلم در فرهنگستان هنر را دبیر شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، اعلام کرد و گفت: «در جلسه روز سه‌شنبه این شورا، علی معلم‌دامغانی به‌عنوان عضو پیوسته فرهنگستان هنر انتخاب شد.» با این انتخاب علی معلم تا آخر عمر در عضویت فرهنگستان هنر خواهد بود و از این پس می‌تواند در برنامه‌ها و تصمیم‌گیری‌های این نهاد شرکت کند. معلم‌دامغانی دانش‌آموخته حقوق دانشگاه تهران، از شاعران نسل اول انقلاب اسلامی است و بسیاری از شعرهای مطرح دوران انقلاب و دفاع مقدس از سروده‌های این شاعر است. معلم علاوه‌بر تدریس شعر، موسیقی و ادبیات، معاون فرهنگی حوزه هنری سازمان تبلیغات، عضو شورای شعر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس مرکز موسیقی صداوسیما بوده است.

آرشیو

«درباره الی...» نامزد بهترین فیلم خارجی جوایز گلدن‌گلوب شد

اولین فیلم ایرانی در گلدن‌گلوب

فرهیختگان: برای اولین‌بار در تاریخ جوایز گلدن‌گلوب، یک فیلم ایرانی به فهرست نامزدهای اولیه جایزه بهترین فیلم خارجی این جایزه وارد شده و فیلم «درباره الی...» به کارگردانی اصغر فرهادی در یک‌سال گذشته آنقدر جوایز معتبر جهانی کسب کرده است که از دید داوران این جایزه پنهان نمانده و حالا همراه با ۶۸ فیلم دیگر در فهرست نامزدهای اولیه این جایزه قرار گرفته است تا در روز ۲۴ آذر، نامزدهای نهایی از میان این فیلم‌ها انتخاب شود. قرار است این فیلم در کنار فیلم‌های نظیر، فیلم «روبان سفید» ساخته میشائیل هانکه و برنده نخل طلای کن، فیلم «سامسون و دلیلا» برنده دوربین طلای کن، فیلم «لبنان» برنده شیر طلای ونیز، فیلم «باریا» ساخته جوزپه تورناتوره، فیلم «آغوش‌های شکسته» ساخته پدرو آلمادوار و فیلم «یک پیامبر» ساخته ژاک آئودیار داوری شود. مراسم اهدای جوایز گلدن‌گلوب روز ۱۷ ژانویه سال آینده میلادی برگزار می‌شود. این جایزه یکی از شاخص‌های اصلی درخشش فیلم‌ها در مراسم اسکار است.

تازه

ابراهیم حقیقی و آیدا سرکیسیان در شهر کتاب آرین

جشن تولدی برای احمد شاملو

فرهیختگان: روز جمعه همزمان با سالگرد تولد احمد شاملو دو کتاب «قصه دروازه بخت» و «بارون» این شاعر در شهر کتاب آرین رونمایی می‌شوند. قرار است در این مراسم آیدا سرکیسیان همسر احمد شاملو و ابراهیم حقیقی تصویرگر این کتاب در کنار دوستان شاعر و مترجم‌شان جمع شوند تا جشن کوچکی برای این کتاب‌ها و همین‌طور سالروز تولد شاملو برگزار شود. این برنامه اتفاقی هیجان‌انگیز برای یک عصر جمعه دلگیر پاییزی است. برنامه‌ای که در آن هم کتاب‌های احمد شاملو رونمایی می‌شود و هم می‌توانید با ابراهیم حقیقی و آیدا شاملو دیدار کنید. «قصه دروازه بخت» توسط نشر نظر تجدید چاپ شده و کتاب داستان‌های فولکلور برای کودکان است که در ۶۰ صفحه با تصویرگری ابراهیم حقیقی به نگارش درآمده و حدود یک‌ماه پیش منتشر شده است. کتاب «بارون» هم مجموعه شعری برای کودکان است که بازهم با تصویرگری ابراهیم حقیقی توسط نشر نظر تجدید چاپ شده است.

دردِدل‌های غیررسمی

هنر فمینیستی ما به دست مردان افتاد

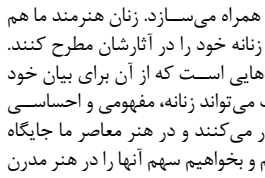
فرح اصولی

در هنر زنان ایران هیچ‌گاه نگاه فمینیستی و زن‌محور وجود نداشته بلکه زنان ما بیشتر به هنر مفهومی تمایل داشته و دارند. در فاصله دهه‌های ۷۰ تا ۸۰ میلادی هنر فمینیست‌ها در غرب اهمیت پیدا کرد، در صورتی که در ایران آثاری که به این جنبه بپردازند، نداشتیم. در این دهه گرایش به هنر انتزاعی نیز در جهان مد شد و نقاشان زن مطرح ایران مانند بهجت صدر، منصوره حسینی و ایران درودی به این سمت کشیده شدند. هیچ‌کدام از زنان هنرمند ما در آن زمان در وصف زن بودن خودشان به خلق اثر نپرداختند، هرچند اینگونه نقاشی کردن در دنیا بسیار مهم بود و همه درموردش صحبت می‌کردند. هنر فمینیست‌های دنیا غالبا مفهومی بود که سردمدار آن جودی شیکاگو آمریکایی بود با اثر معروف «ضیافت شام». این جریان در ایران هم رایج شد ولی بیشتر مردها به آن پرداختند نه زن‌ها. معروف‌ترین نمایشگاه هنر مفهومی در ایران در سال ۵۳ توسط گروهی موسوم به گروه «نقاشان آزاد» برپا شد که غلامحسین نامی، عربشاهی و چند مرد دیگر در آن عضو بودند ولی هیچ زنی اثری در این نمایشگاه که به نوعی نمایشگاهی مطابق با هنر زنانه در دنیا بود، نداشت. در جریان هنر مفهومی رایج در آن زمان ایران، هیچ نقاش زنی وجود نداشت و پرداخت به گرایش‌های زنانه در هنر نقاشی توسط نقاشان زن، آگاهانه نبود. روحیه مردسالاری دنیای ایران آن زمان، معضلی برای پرداخت خانم‌ها به هنر بود. در آن دوران اگر کسی با روحیه زنانه کار می‌کرد او را محکوم می‌کردند و می‌گفتند «ضعیفه» است که اینگونه کار می‌کند، به همین دلیل نمی‌توان در باب تاثیرگذاری زنان در هنر معاصر صحبت کرد. تفاوت اثر زنان هنرمند با مردان، شبیه تفاوت‌های شعری فروغ فرخزاد با نادر نادرپور است. فروغ در جای‌جای شعرش زن بودن خود را مطرح می‌کند و حضورش را با زنیت خود همراه می‌سازد. زنان هنرمند ما هم می‌توانند اینگونه کار کنند و احساسات زنانه خود را در آثارشان مطرح کنند. کلمه و زبان ما در نقاشی ابزار و تکنیک‌هایی است که از آن برای بیان خود استفاده می‌کنیم که این ابزار و تکنیک می‌تواند زنانه، مفهومی و احساسی باشد. زنان هنرمند ما پابه‌پای مردان کار می‌کنند و در هنر معاصر ما جایگاه بسیار خوبی دارند ولی اگر به تاریخ بنگریم و بخواهیم سهم آنها را در هنر مدرن و معاصر ببینیم نمی‌توانیم به اتفاق قابل ذکری برسیم.

گالری

گالری پردیس سینمای «ملت»، نمایشگاه فروش آثار پیشکسوتان هنرهای تجسمی، تا ۲۵ آذر
گالری خاک، نمایشگاه نقاشی‌های مهدی حسینی، تا ۲۵ آذر
گالری الهه، نقاشی‌های مریم مولایی، تا ۱۸ آذر
گالری آریا، نمایشگاه عکس انفرادی «اکباتان غرب تهران»، تا ۱۹ آذر
موزه هنرهای معاصر تهران، نمایشگاه مروری بر نقاشی‌های سهراب سپهری، تا اول بهمن
گالری گلستان، نمایشگاه نقاشی‌های آیدین خان‌کشی‌پور، تا ۱۹ آذر
گالری خانه هنر، نمایشگاه مجسمه‌های شاگردان پرویز تناولی، تا ۲۴ آذر

سینما

آقای هفت‌رنگ، کارگردان: شهرام شاه‌حسینی، سینماهای نمایش‌دهنده: آزادی، اریکه ایرانیان، بلوار، پردیس ملت، پردیس زندگی، شاهد، عصرجدید، مرکزی
ماه‌وش، کارگردان: محمد درمنش، سینمای نمایش‌دهنده: گروه سینمایی آزاد
نیش زنبور، کارگردان: محمدرضا صلاحمند، سینماهای نمایش‌دهنده: آزادی، اریکه ایرانیان، پردیس ملت، پردیس زندگی ، پایتخت
محاکمه در خیابان، کارگردان: مسعود کیمیایی/ سینماهای نمایش‌دهنده: استقلال، آزادی، فرهنگ، اریکه ایرانیان، پردیس ملت، ایران، عصرجدید، پردیس زندگی، سپیده، گلریز، موزه سینما، شاهد، نیاوران، مرکزی، بلوار، پارس
خواب لیلا، کارگردان: مهرداد میرفلاح، سینماهای نمایش‌دهنده: قدس، آزادی، مرکزی، اریکه ایرانیان، ایران، جوان، پردیس ملت، پردیس زندگی، مرکزی، پردیس

تلویزیون پنجشنبه

شبکه یک: ناوارو (تکرار)، ساعت ۱۰/۳۰ دقیقه/ خسته‌دلان (تکرار)، ساعت ۱۵/۱۰ دقیقه / فیلم امپراطوری گرگ‌ها، ساعت ۲۲/۱۰ دقیقه / ناوارو ساعت ۱ / هنگامه، ساعت ۵
شبکه دو: تعیین‌کننده (تکرار)، ساعت ۱۴ / فیلم بهمن، ساعت ۲۱/۱۵ دقیقه
شبکه سه: گاوصندوق، ساعت (تکرار) ۱۶/۳۰ دقیقه/ فیلم استخر مرگ، ساعت ۲۱/ گاوصندوق، ساعت ۲۰/۴۵ دقیقه
شبکه چهار: تله‌تئاتر، ساعت ۲۱
شبکه پنج: من نباید زنده باشم، ساعت ۱۲/۳۰ دقیقه/ فیلم سینمایی، ساعت ۱۳/۳۰ دقیقه/ هشدار برای کبری ۱۱، ساعت ۱۹/ به کجا چنین شتابان، ساعت ۲۱/۱۵ دقیقه/ رابین هود، ساعت ۲۳ / زندگی به شرط خنده (تکرار)، ساعت ۴۰ دقیقه بامداد

تلویزیون جمعه

شبکه یک: فیلم طعمه، ساعت ۱۶/ در چشم باد، ساعت ۲۲/۱۰ دقیقه/ ناوارو، ساعت ۱
شبکه دو: داستانی (تکرار)، ساعت ۱۴/ فیلم پدرپر افتخارمن، ساعت ۱۷/۳۰ دقیقه/ داستان بروس‌لی، ساعت ۲۱/۳۰ دقیقه
شبکه سه: فیلم گل، ساعت ۱۱/ مسافران، ساعت ۱۵ / گاوصندوق (تکرار)، ساعت ۱۶/۳۰ دقیقه/ مسافران، ساعت ۱۹/۴۵ دقیقه/ گاوصندوق، ساعت ۲۰/۴۵ دقیقه/ فیلم سینمایی، ساعت ۲۲/۳۰ دقیقه
شبکه چهار: سینما ۴ ویزیون تله، طوبی، ساعت ۲۰/۳۰ دقیقه
شبکه پنج: فیلم به دنبال جکی، ساعت ۱۳/۳۰ دقیقه/ عملیات ۱۲۵، ساعت ۱۹/ داستانی، ساعت ۲۳